

**Proverbs:
Let your clothing
do the talking**

אימרות

The **A F R I C A N**
S T U D I E S
G A L L E R Y
הגלריה ללימודי אפריקה

**Proverbs:
Let your clothing
do the talking**

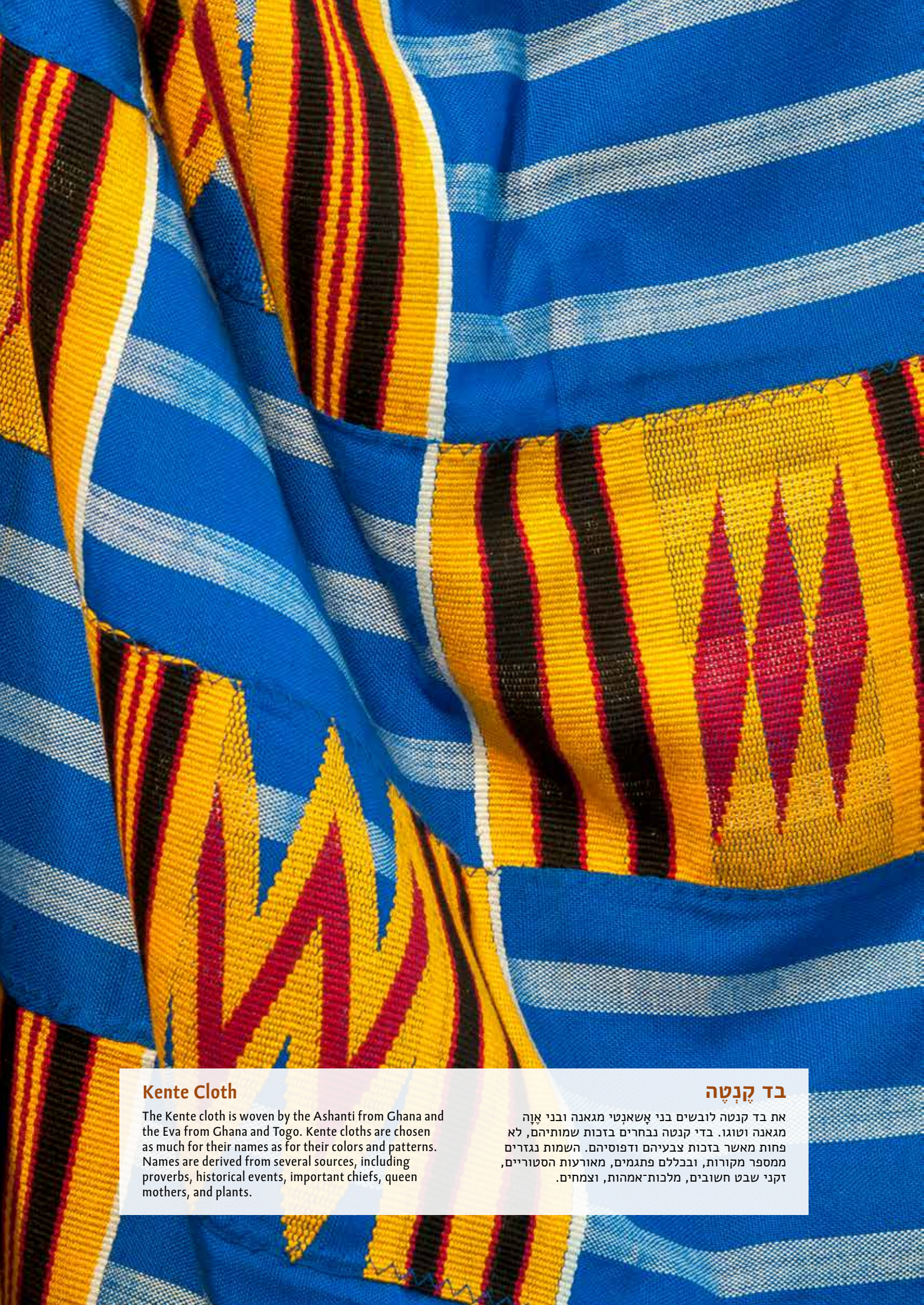
אימרות

The Jewish, Islamic and Christian cultural heritages have elevated the status of the written word. Therefore, many of us who have been raised on these heritages do not acknowledge the importance of oral cultures. Note, nevertheless, that in Greek culture, considered the cradle of Western culture, the written text was considered inferior to the spoken word. Plato even said that script corrupts thought, since the sounds of speech are integral to the idea conveyed. Postmodernist philosopher Jacques Derrida also believed that the sound of the spoken word was most significant to human existence, as it penetrated our very soul. Accordingly, according to Plato as well, the only way to teach is through speech: books are akin to statues, the Greek philosopher argued – they appear to be human from afar, but if you ask something, they would fail to answer you. It is therefore not only the sound of the spoken word that is important – the speakers themselves command our appreciation and respect.

The spoken word is essential to most African cultures. For centuries, proverbs have been handed across the generations, used to illustrate ideas, support arguments, and convey messages of ethics, inspiration, consolation and advice. To deliver concise and powerful messages, proverbs embody a rich variety of visual images and as such, beyond being integral to language to this day, proverbs in many African cultures inspire textile designs. Imprinting the aphorisms in clothing echoes the message, particularly when it originates in a person of high social standing, but it is also particularly effective in situations where the interlocutor, due to cultural barriers and social hierarchies, is limited in his ability to express his thoughts and views.

The exhibition *Proverbs* offers a narrow and partial glimpse into the richness of the word spoken and visually represented across Africa, but it also illustrates how the language of proverbs is a way of gaining familiarity with and understanding the spiritual world and social climate in African societies. In that, it demonstrates the truth behind the words of great contemporary Nigerian author Chinua Achebe: 'Proverbs are the palm-oil with which words are eaten.'

מורשת התרבות היהודית, מוסלמית ונוצרית מאדירה את מעמדה של המילה הכתובה. לפיכך, רבים מאיתנו, אנשי תרבויות אלה, איננו מכירים בחשיבותן של תרבויות אוראליות. עם זאת ראוי לציין כי בתרבות היוונית, הנחשבת לערש התרבות המערבית, היה דווקא לטקסט הכתוב מעמד נחות מזה של המלה המדוברת. אפלטון אף אמר, שהכתב משחית את המחשבה, מכיוון שצילי הדיבור הם חלק בלתי נפרד מהרעיון שנמסר. גם ד'אק דרידה, ההוגה הפוסט־מודרני סבר כי צליל המילה הנאמרת הוא המשמעותי בקיום האנושי, שכן הוא שחודר אל נפש האדם. וכך גם, על־פי אפלטון, דרך ההוראה הראויה, היא על־ידי הדיבור; ספרים, דומים לפסלים טען הפילוסוף היווני בכתביו, מרחוק הם נראים כמו בני־אדם, אבל אם תשאל אותם משהו הם לא יענו לך. לפיכך לא רק קולה של המלה המסופרת בעל־פה חשוב אלא נושאי הדברים עצמם ראויים להערכה וכבוד. המילה הנאמרת היא חלק מהותי ממרבית תרבויות אפריקה. במשך מאות שנים פתגמים מועברים מדור לדור ומשמשים להמחשת רעיונות, חיזוק טיעונים והעברת מסרים של מוסר, השראה, נחמה, ועצות. כדי להעביר מסר תמציתי וחזק, הפתגמים טומנים בחובם שפע של דימויים ויזואליים וכך, מלבד היותם חלק בלתי נפרד מהשפה עד היום הזה, פתגמים בתרבויות רבות באפריקה משמשים השראה לעיצוב בדים. הטמעת אמרות השפר בלבוש מאפשרת הדהוד של מסר, בעיקר כשהוא מגיע מבעל עמדה בכירה, אך היא גם יעילה במיוחד במצבים בהם בעל המסר, בשל חסמים תרבותיים והיררכיות חברתיות, מוגבל ביכולתו להביע את דעתו ומחשבתו. התערוכה אמרות היא אשנב צר וחלקי לעושרה של המילה הנאמרת והמיוצגת חזותית ברחבי אפריקה, אך היא משקפת כיצד שפת הפתגמים היא דרך להיכרות והבנה של העולם הרוחני והאווירה החברתית בחברות האפריקאיות. בכך היא מדגימה את דבריו של הסופר הניגרי הדגול בן זמננו צ'ינואה אַצ'ֶ'בֶה: "פתגמים הם כמו שמן הדקלים באמצעותו נאכלות המלים."

Kente Cloth

The Kente cloth is woven by the Ashanti from Ghana and the Eva from Ghana and Togo. Kente cloths are chosen as much for their names as for their colors and patterns. Names are derived from several sources, including proverbs, historical events, important chiefs, queen mothers, and plants.

בד קנטה

את בד קנטה לובשים בני אֶשֶׁאנְטִי מגאנה ובני אֶוֶה מגאנה וטוגו. בדי קנטה נבחרים בזכות שמותיהם, לא פחות מאשר בזכות צבעיהם ודפוסיהם. השמות נגזרים ממספר מקורות, ובכללם פתגמים, מאורעות היסטוריים, דקני שבט חשובים, מלכות־אמהות, וצמחים.

Kanga: A cloaked message

The Kanga is a printed cotton cloth frequently used by women all over East Africa as a dress, head wrap, apron, potholder, towel, and much more. The cloth measures about 110cm in height and 150cm in length. It is defined by a border and a central field and usually contains on the lower third a printed, proverbial inscription. It was originated in Zanzibar around the 1880s. It was ordered from Europe in this form, and imprinted with patterns and inscription. In the past 125 years, the Kanga has developed an inventory of motifs and an iconography, though certain specific themes remain dominant. The Kanga allows for the communication of the unspeakable, whereby the interactors cannot be held responsible for their interaction.

קאנגה: לדבר את שאין לדבר

הקאנגה הוא בד כותנה מודפס שמשמש נשים רבות ברחבי מזרח אפריקה כשמלה, כיסוי ראש, סינר, מחזיק סירים, מגבת, ועוד ועוד. הבד אורכו 110 ס"מ ורוחבו 150. הוא עשוי משוליים ושדה מרכזי ולרוב כולל בשלישו התחתון אמרת שפר מודפסת. מקור הבד בזנזיבר של שנות ה־80 למאה ה־19 לערך. הוא הוזמן מאירופה בצורתו זו, והודפסו עליו הדפוסים והפתגמים. ב־125 השנה האחרונות, פיתח הקאנגה מגוון מוטיבים ואיקונוגרפיה שלמה, אם כי מספר נושאים מסוימים הם המופיעים לרוב. הקאנגה מאפשר לדבר את שאין לדבר, ולאפשר לדברות שלא לשאת באחריות לדבריהן.

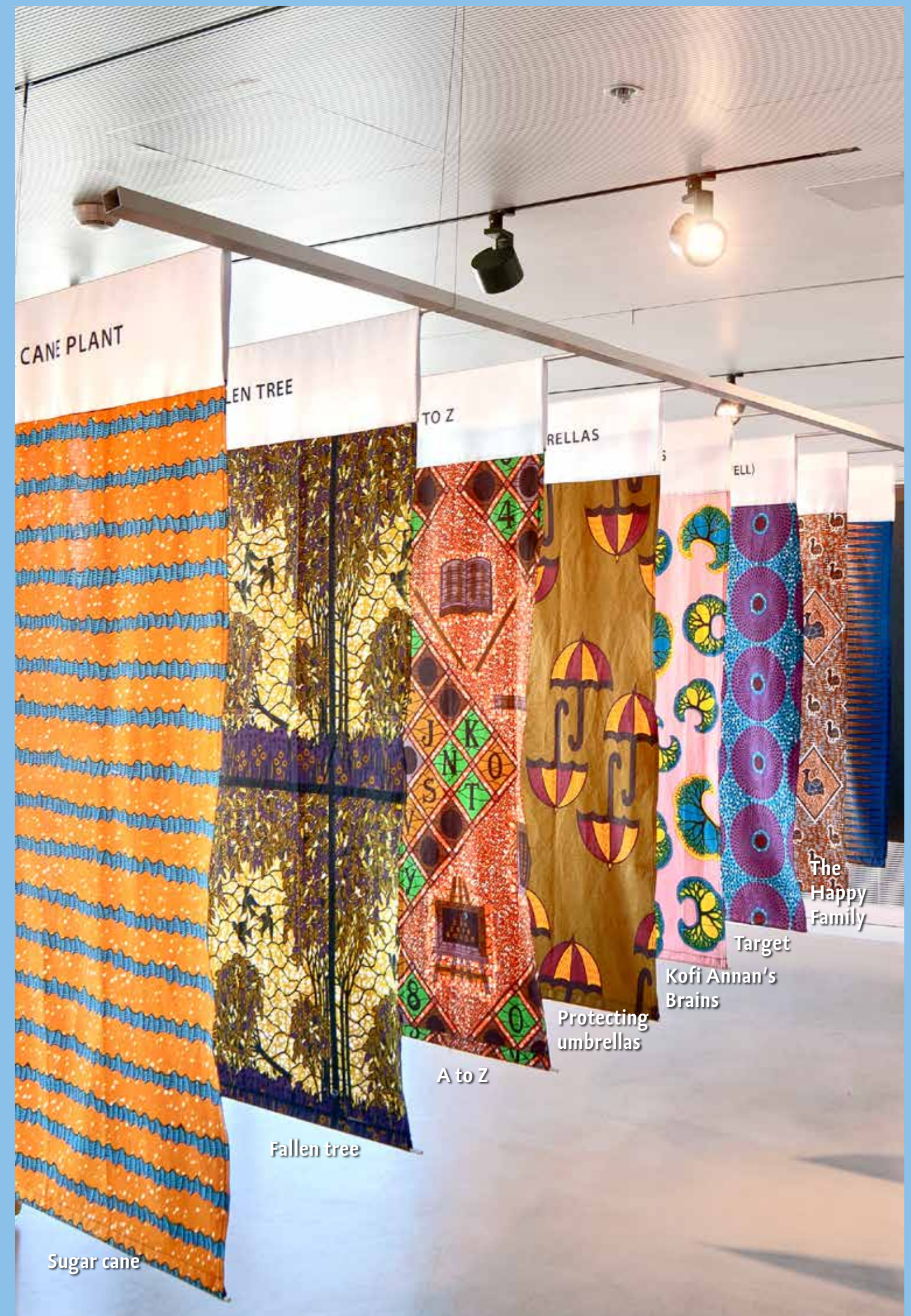
Ankara

African wax prints, also known as Ankara, are common materials for clothing especially in West Africa. They are inspired by local African reality, made with a technique derived from Indonesian Batik, and often industrially produced in Holland and China. Wax prints speak through their locally given names, generally in the form of a proverbial message, or named after personalities, ideas, or occasions.

Wax prints are prized possessions bestowed at life changing events, such as coming-of-age ceremonies, customary marriage rites, and baby-naming ceremonies. Women carefully select cloth designs because they store and evoke memories. They are therefore collected by a woman over the course of her life, and when she dies, her female kin will inherit her cloth and share them with others on her behalf.

אַנקאַרָה

הדפסי שעווה אפריקאים, המכונים גם אַנקאַרָה, הם מראה נפוץ על בגדים, במיוחד במערב אפריקה. הם שואבים את השראתם מהמציאות האפריקאית המקומית, בהיותם עשויים מטכניקה שנגזרה מדפוס ה"באטיק" האינדונזי, ולא פעם מיוצרים תעשייתית בהולנד ובסין. הדפסי שעווה מדברים דרך השמות שניתנו להם במקום, לרוב בצורת משל ושנינה, או שהם מכונים על שם אישים, רעיונות או מאורעות ראויים לציון. הדפסי שעווה הם טובין יקרי ערך הניתנים בעקבות מאורעות שהם ציוני דרך בחיי האדם, כמו טקסי מעבר, טקסי נישואין מסורתיים, וטקסי מתן שם לתינוק. נשים בוחרות את עיצובי הטקסטיל בקפידה, כיוון שהם אוצרים בחובם ומעוררים זיכרונות. לפיכך, האישה תאסוף אותם במהלך חייה וביום מותה, יירשו קרובות משפחה את בגדיה ויחלקו אותם עם אחרים בשמה.

**Target / Nsu Bura
(Water Well)**

This drawing goes by many names, such as *Plaque-Plaque*, *Target*, and *Nsu Bura*, which means ‘water well’ in Ghana. When you throw a stone in a water well, you can see a ripple effect. The message is that whatever you do, good or bad, it will have an effect on everyone around you.

Nkrumah’s Pencil

This design was named after Kwame Nkrumah, the first president of Ghana. As the story goes, Nkrumah was known for making strong comments and speeches both at home and worldwide. But before proclaiming anything, he gave much thought to what he would say and put it down on paper. Nkrumah’s pencils were always well sharpened, and his written words served as a weapon against any obstacle in his way.

The Happy Family

The Happy Family represents the archetypal African family and stands for family value from which the wearer derives status.

Sugar Cane

The story goes that Nigerian women have titled this fabric as *Sugar Cane*, possibly referring to similarities between this design and the shapes of sugar cane plants. In Ghana, it is considered as a way to say: have a sweet day.

Target

עיגול מטרה

**עיגול מטרה/נְסוּ בּוּרָה
(באר מים)**

לציור זה שמות רבים, כמו "ספלאש־ספלאש", "עיגול מטרה" ונסו בורה, שפירושו "באר מים" בגאנה. כל אימת שמשליכים אבן לבאר, גואות סביבה אדוות. המסר הוא שמה שלא תעשה, לטוב או לרע, תהיה לכך השפעה על כולם מסביב לך.

עפרונו של נקרומה

עיצוב זה מכונה ע"ש קוואמה נְקְרוּמָה, נשיאה הראשון של גאנה. מספרים שנקרומה היה ידוע בהתבטאויותיו ובנאומיו חוצבי הלהבות, הן מבית והן מחוץ. אך בטרם היה פוצה פיו, הוא היה מקדיש מחשבה רבה לדבריו, והיה מעלה אותם על הנייר. עפרונותיו של נקרומה היו תמיד מחודדים היטב, ומילותיו הכתובות היו לו כנשק כנגד כל מכשול שעמד בדרכו.

המשפחה המאושרת

המשפחה המאושרת מגלמת את המשפחה האפריקאית הארכיטיפית, ומייצגת את ערכי המשפחה שמהם שואבת הלובשת את מעמדה.

קנה הסוכר

על פי המסופר, נשות ניגריה נתנו לבד זה את השם "קנה סוכר", אולי בזכות הדמיון בין עיצוב זה לבין צורתם של קני סוכר. בגאנה, זו נחשבת דרך לומר: שיהיה לך מותק של יום.

Fallen Tree

This design, known as *Fallen Tree*, is especially popular in Ghana. A common Twi proverb says *Dua kur gye enum a obu*: One Tree alone cannot stand the Wind – meaning that in unity, there is strength.

Kofi Annan's Brains

On the day this print was launched into the market, Ghanaian Kofi Annan, gave one of his final speeches in New York as Secretary General of the United Nations. The depicted trees grouped in a brain-like shape, became a reference to Annan's brilliant mind.

Protecting Umbrellas

Symbolizes power and prestige. For Akan people, who live across the Ivory Coast and Ghana, very large umbrellas are used to shade a chief from the sun and bad spirits, and show from afar that a chief is approaching.

Alphabet / A to Z

People wear this design to indicate that they went to school and know how to read and write. They also attach importance to a good education for their children, and they set aside money to provide it. In Ghana it is known as 'A to Z' given by a mother to her daughter before marriage, implying that married life should start from A and gradually arrive to Z.

עץ נפול

עיצוב זה, המכונה "עץ נפול", פופולארי במיוחד בגאנה. בקרב בני קווי נהוג לומר, דוֹאָה קוֹר גִּיָּה אָנוֹם אָה אוֹבו: עץ אחד לבדו אינו יכול לעמוד בפני הרוח – באחדות, יש כוח.

מוחו של קופי ענאן

ביום שבו יצא הדפס זה לשוק, נשא בן גאנה קופי ענאן את אחד מנאומיו האחרונים כמזכ"ל האום בניו יורק. העצים המוצגים כאן מקובצים ויוצרים מעין צורה של מוח, כדי להעלות על נס את חריפות שכלו של ענאן.

מטריות מגוננות

סמל לעוצמה ויוקרה. לדידם של בני אקאן, המתגוררים ברחבי חוף השנהב וגאנה, מטריות גדולות ממדים משמשות כדי לגונן על זקן השבט מפני השמש ורוחות רעות, ולהעיד על בואו ממרחקים.

אלפבית / מא' ועד ת'

הלובשים את העיצוב הזה מעידים על עצמם שהלכו לבית הספר ויודעים הם קרוא־וכתוב. הם גם מייחסים חשיבות לחינוך טוב לילדיהם, ועל כן הם מקצים לשם כך מכספם. בגאנה, מכונה העיצוב "מא' ועד ת'", והוא ניתן כמתנה מאם לבת בטרם נישואיה, על מנת לרמז לכך שחיי הנישואין עליהם להתחיל מא' ולהגיע בהדרגה לת'.

View of exhibtion space

מראה חלל התערוכה

The Embroiderers from the town of Sderot – 16 women of Ethiopian origin – conserve traditional Ethiopian arts and make sure they pass on from the first to the second immigrant generation. In this project Ethiopian proverbs were embroidered in a traditional technique, while their design was based freely on the imagination of each embroiderer.

All proverbs from Daniel Belete's book *Smoke and Brave*.

קבוצת "רוקמות" מהעיר שדרות, בה שותפות 16 נשים מהעדה האתיופית, עוסקת בשימור האומנות האתיופית המסורתית. אחת ממטרותיה של הקבוצה היא לחשוף בפני החברה הישראלית את המסורת התרבותית אותה הביאה עימה יהדות אתיופיה. עבודות הרקמה מציגות פתגמים אשר נרקמו באופן חופשי על פי דמיונה של כל רוקמת.

הפתגמים לקוחים מספרו של דניאל בלטה "עשן ואמיץ".

רקמה: טפטו וולדה

רקמה: אזב אברהם בינה

רקמה: אלמיטו אלמה

אַנְתּוֹאָן אֵיתֵךְ לִגְתּוֹאֵן אָגְבָּה

**לאחר שתראה את האם –
תתחתן עם הבת.**

(לפי התנהגותה של המשפחה ובעיקר אם המשפחה – תוכל ללמוד על הבת)

**After seeing the mother –
marry the daughter.**

(Judging by the family's conduct, particularly of the mother-in-law to be, you will be able to tell how the future bride will look and behave)

רקמה: גנטה אדנה

תָּזֶן אָגֵר יִלְלָצ'אוּ אֶלְנָה

**אל תתלונן שאין לך נעליים
– יש אנשים שאין להם רגל**

(יש להודות על מה שיש
לנו במקום להתלונן על מה שחסר)

**Don't complain that you have no shoes –
some people have no leg**

(Be thankful for what you have instead of
complaining about what you have not)

רקמה: אדב אברהם בינה

לִקְלָל מִיסְטֵר מִנְגֵר בִּקְדָדָה טֵף מְקוּאָטֵר מְלֵת נָאוּ

**לספר סודות לפטפטן – כמו
לסחוב טף בשק מלא חורים.**

(את הדברים החשובים ספרו רק
למעטים. דברו מעט והיזהרו)

**Telling secrets to a blabbermouth is
like carrying teff in a sack full
of holes**

(The most important things must be
shared with only few, one must
talk little and remain
on guard)

רקמה: קסה משרה

הוֹלוֹם אָכַל נָאוּ גִין אָנְדָּה עֵין אֵיהוֹנוֹם

**כולם איברי הגוף, אך אף אחד
מהם אינו בבת עיני**

(כולם טובים וחשובים, אך זה
המשובח מבולם)

**They are all organs, but none is
the apple of my eye**

(All are good and important,
but this one tops them all)

רקמה: מוליה אברהם

תַּעֲגֵסֵט פֶּרָצ'ה אִידֵלֵם

סבלנות איננה פחד.

(סבלנות והתמדה מקורם בעוצמה
ולא בפחד ובחולשה)

Patience is not to be equated with fear.

(Patience and perseverance
are indications of power, rather
than fear and weakness)

רקמה: בוסנה דסלאי

יִלוֹנִיתָנָה מִטְקֵם בְּנִדְנֵת אִיגְנִיוֹם

**הנותן משקל לדעתם של אחרים
לא ישיג את מבוקשו**

(אם אדם מעוניין להשיג מטרה כלשהי,
מוטב שלא יטריד עצמו באופן בו יפרשו
הדעות את מעשיו)

**Giving weight to other people's opinions
will not get you what you seek**

(If you want to achieve something, you
had better not concern yourself with
the way others interpret your actions)

קמה: טפטה וולדה

הַסְבֵּנָה מִנְגֵד מִלְקֵיהַ יֵלאוֹם

מחשבה ודרך אין להם סוף

(בדומה לדרך, גם למחשבה אין סוף והיא
יכולה להמשיך עד אין קץ. טוב לחשוב,
אך יש להשקיע גם בעשייה)

Thoughts and roads never end

(Thoughts have no end – just as
roads can be endless. Thinking is
good, but one must also devote
attention to action)

רקמה: ננו גגוסה

תָּרִיקוֹן יִרְסָה סְהֵתֵת מִדְגְּמוֹ אֵיקֶרֶם

**אדם ששוכח את עברו – יעשה
טעויות כל ימי חייו**

(חשוב ללמד מלקחי העבר
ומניסיון החיים)

**Whoever forgets his past,
will err throughout his lifetime**

(It is important to learn from the
lessons of the past and the
experience of life)

רקמה: צהיינש אלמו

הַזְנָנָה דְסֵתָה גּוֹן לִגּוֹן נַצ'אוּ

שמחה ועצב הולכים יד ביד.

(השמחה והעצב משלימים זה את זה.
לעיתים מוביל העצב ולעיתים
מובילה השמחה)

Happiness and sadness go hand in hand.

(Happiness and sadness are
complementary. Sometimes
sadness takes the lead, and
sometimes happiness)

רקמה: אבקלש אנגדיה

יֵהוּד בְּלֶהֱת יֵגֵן מִבְרַת

חוכמה בבטן – כמו אור בכד

(אל תשמור את חוכמתך לעצמך. אם לא תשתף
אחרים בידיעותיך תדמה חוכמתך לאור בכד: אור
שאינו מועיל לסביבתו ואין יודעים על קיומו)

Thoughts in one's belly are as light in a pot

(Don't keep your wisdom to yourself.
If you don't share your knowledge with
others, your wisdom will be a kin to light
in a pot – which does not benefit anyone
nor does anybody know of its existence)

רקמה: טפטה וולדה

קִנְנִנְתָּה יֵלאוּ אֵסֵת קְאָנְיָה גֶרֶם אֵלָה

**האש שנמצאת בביתכם נמצאת
גם אצלנו**

(הבעת הזדהות: הבעיה שעמה אתם
מתמודדים – קיימת גם אצלנו)

**The fire burning in your house
also blazes in ours**

(This is said to provide support
and express empathy: the problem
you're facing – we face it too)

רקמה: בוסנה בייך

צ'יגֵר בְּנֵד סָאוּ אֵינּוֹרֶם

הצרות מדלגות מאדם לאדם

(לכל אדם יש בעיות. גם אם
הצרות נמצאות אצלך היום, מחר
אולי יבקרו הן אדם אחר)

**Troubles skip over from
one person to another.**

(Everyone has problems now
and then. Even if trouble visits
you today, tomorrow they
may visit someone else)

רקמה: אדב אברהם ביינה

סָאוֹן יִמְתּאִיקָאוּ בִּנְגֵרֵרוֹ נָאוּ

**רק דרך שיחה ניתן להביר
בחוכמתו של אדם**

(הרושם הראשוני נוטה להטעות
וניתן להביר אדם רק לאחר שיחה
מעמיקה עמו)

**It is only by was of conversation that a
person's wisdom may be acknowledged.**

(First impressions are often
misleading. You can judge
people's nature only after a
deep conversation with them)

רקמה: צ'קליט פרדה

אָנְד עֵין יֵלאוּ בְּאִנְצ'ת אִיִצ'וֹוֹתֵם

**אדם בעל עין אחת – מוטב שלא
ישחק עם ענפים**

(שמור היטב על מה שחשוב לך ביותר)

**A one-eyed man had better not
play with branches.**

(Guard well that which is
most precious to you)

רקמה: טרויה יוסף

פִּלְכֶבֶת יִדְרִסֵּל

**הסבלנות טוביל אותך
למחוז חפצך**

(הסבלנות משולה למורה דרך המוביל
אותך בבטחה, צעד אחד צעד,
אל עבר מטרותיך)

**Patience will take you
where you please**

(Patience is akin to a guide who
leads you safely to your goal,
step by step)

פתגמים מרחבי אפריקה

בני טַמְנֶה – סיירה ליאון	Temne – Sierra Leone
אם תקשיב להמולת השוק, לא תקנה את מבוקשתך.	<i>If you listin pan makit nois, you no go bai wetin yu want.</i> <div>If you listen to the market noise, you won’t buy what you want.</div>
בני מַנְדֶּה – סיירה ליאון	Mende– Sierra Leone
כשנשאר עדיין נתח מתוק מאד על העצם, האם תשמוט אותה?	<i>Nimi nimi i lo kalei, ma, ba kula?</i> <div>When there is something very sweet still left on the bone, will you drop it?</div>
בני זולו – דרום אפריקה	Zulu – South Africa
העין חוצה את הנהר במלואו. פירוש אם אתה משתוקק לעשות משהו, דבר לא יעמוד בדרכך.	<i>Iso liwela umfula ugcwele</i> <div>The eye crosses the full river. Meaning: if you have a desire to do something, you cannot be stopped by anything.</div>
בני קיקוּיוּ – קניה	Kikuyu – Kenya
לצרכים אין סוף. מי שאינו נקלע לקשיים בעולם הזה אל לו להיוולד בו.	<i>Bata ndubatabataga</i> <div>Necessities never end. He who will have no trouble in this world must not be born in it.</div>
אוגנדה	Uganda
כששני פילים נלחמים נרמס העשב תחתם.	When two elephants fight the grass gets trampled.
מאנְדינְקָה/מאלינְקָה – מאלי, גינאה, סנגל, גמביה, חוף השנהב	Mandinka/Malinke – Mali, Guinea, Senegal, Gambia, Ivory Coast
שק ריק לא יכול לעמוד.	An empty bag cannot stand.
טוקולֶר – סנגל, מאלי, גינאה, מאוריטניה	Toucouleur – Senegal, Mali, Guinea, Mauritania
העולם הוא כמו מים זורמים, אי אפשר להרימו באצבעות.	The world is like running water, it cannot be picked up with fingers.
בַּמְבאָרֶה – מאלי	Bmbara – Mali
פתגם טוב אינו מכה בגבות, אלה הישר בעיניים. (פתגם חייב להיות מובן מאליו).	<i>Un bon proverbe ne frappe pas aux sourcils, mais dans les yeux.</i> <div>A good proverb doesn’t hit one in the eyebrows, but straight in the eyes. (The meaning of a proverb must be self-evident).</div>
רואנדה	Rwanda
יש המתמהמהים בלידה, אך איש אינו מתמהמה במוות. (הבריאות היא שברירית).	<i>On tarde à naitre, on ne tarde pas à mourir.</i> <div>One may delay in birth, but one does not delay dying. (Health is fragile).</div>
טומבוקָה – מאלאווי	Tumbuka – Malawi
הימים מבשלים פיל בסיר קטן. (הזמן תמיד צודק).	<i>Les jours cuisent un éléphant dans un petit pot.</i> <div>The days cook an elephant in a small pot. (Time is right about everything).</div>

Proverbs of Ethiopian Jewry

פתגמים מתרבות יהדות אתיופיה

אַנְד עֵין יֵלאוּ בְּאַנְצ'ת אֶיצ'וּוּתִם. <p>אדם בעל עין אחת – מוטב שלא ישחק עם ענפים.(שמור היטב על מה שחשוב לך ביותר).</p>	A one-eyed man had better not play with branches. (Guard well that which is most precious to you).
לְקַלל מִיסְטֵר מִנְגֵר בְּקֻדְדָה טַף מְקוּאָטֵר מְלַת גָּאו. <p>לספר סודות לפטפטן – כמו לסחוב [קמח] טף בשק מלא חורים. (את הדברים החשובים יש לספר רק למעטים. יש לדבר מעט ולשמור על זהירות).</p>	Telling secrets to a blabbermouth is like carrying teff [flour] in a sack full of holes. (The most important things must be shared with only few. One must talk little and remain on guard).
הַסְבִּנָה מִנְגֵד מַלְקִיה יֵלאוּם. <p>מחשבה ודרך אין להם סוף.(למחשבה אין סוף – ממש כפי שהדרך יכולה להמשיך עד אין קץ. חשיבה היא דבר טוב, אך יש להשקיע גם בעשייה).</p>	Thoughts and roads never end. (Thoughts have no end – just as roads can be endless. Thinking is good, but one must also devote attention to action).
יְהוּד בְּלֶהֶת יִגֵן מִבְרַת. <p>חוכמה בבטן – כמו אור בכד.(אל תשמור את חוכמתך לעצמך. אם לא תשתף אחרים בידיעותיך תדמה חוכמתך לאור בכד – אור שאינו מועיל לסביבתו ואין יודעים על קיומו).</p>	Thoughts in one’s belly are as light in a pot. (Don’t keep your wisdom to yourself. If you don’t share your knowledge with others, your wisdom will be a kin to light in a pot – which does not benefit anyone nor does anybody know of its existence).
תַּעֲגֹסַת כְּפַלְכֶּבֶת יִדְרָסֵל. <p>הסבלנות תוביל אותך למחוז חפצך. (הסבלנות משולה למורה דרך המוביל אותך בבטחה, צעד אחד צעד, אל עבר מטרותיך).</p>	Patience will take you where you please. (Patience is akin to a guide who leads you safely to your goal, step by step).
הוֹלוּם אָכַל גָּאו גֵין אַנְדָה עֵין אֶיְהוֹנוּם. <p>כולם איברי הגוף, אך אף אחד מהם אינו בבת עיני.(כולם טובים וחשובים, אך זה המשובח מכולם).</p>	They are all organs, but none is the apple of my eye. (All are good and important, but this one tops them all).
תַּרִיקוּן יִרְסָה סִהֶתַת מִדְגְּמוּ אֶיְקָרִם. <p>אדם ששוכח את עברו – יעשה טעויות כל ימי חייו.(חשוב ללמד מלקחי העבר ומניסיון החיים).</p>	Whoever forgets his past, will err throughout his lifetime. (It is important to learn from the lessons of the past and the experience of life).

מרוקו

Morocco

The cucumbers have grown and clobbered the gardeners. גדלו המלפפונים והיכו בגננים.

Oh wild ox, who have you beaten? The weak cow! וכי על מי התגברת שור נגח? על הפרה החלשה!

Should the mountains of steel fall prey to alienation and loneliness, then the mountains shall melt. אם ידבקו בהרי הפלדה זרות ובדידות, הלא יימסו ההרים.

So great are my estrangement and loneliness, that I consider a dog my uncle. כה רבה זרותי ובדידוּתי, עד שאקרא לכלב דודי.

He who steals an egg shall steal a camel. הגונב ביצה יגנוב גם גמל.

Whoever dislikes you in your tatters, shall not like you even in your Sunday best. מי שלא יאהב אותך בלויי סחבות, לא יאהב אותך גם במלוא הדרך.

The eyes that love you shall greet you from afar. עיניים האוהבות אותך ממרחק יקבלוך.

Where it not for the cold of Sabbath eve and the boredom of Saturday night, none would have married. לולא הקור של ערב שבת והשעמום של מוצאי שבת, איש לא היה מתחתן.

A silk cloth shall never become a rag. בד המשי לעולם לא יהפוך לסמרטוט.

What is the value of a cow that overflows with milk, if she kicks the bucket after milking? איזה ערך יש לפרה הנותנת הרבה חלב, אם אחרי החליבה היא הופכת את הדלי?

Fleeing the drizzle, I drowned in the sewer. נסתי מטיפת הגשם וטבעתי בביוב.

Better a brick in the wall than a pearl on a string. עדיפה לִבְנֵה בקיר על פנינה בחוט.

לוב

Libya

Whoever sleep with hens, wakes up cackling. מי שישן עם תרנגולות, קם עם בוקר ומקרקר.

To my disgrace, the gold bar I had flaunted turned out to be copper. מטיל הזהב שבו התפארתי, נתגלה כנחושת למרבה חרפתי.

We have shown him the light and he took off with the lamp. הראינו לו את האור, נמלט עם המנורה.

In youth a lion, in adulthood a donkey, in old age a dog. בנעוריו הוא כאריה, בבגרותו כחמור, בזקנתו ככלב.

What use are beans for those who have no teeth? חבל על הפול למי שאין שיניים בפיו.

The well is deep and the rope is short. הבאר עמוקה והחבל קצר.

צ'יגר בַּנְד סָאו אֵינּוֹרִם.

הצרות מדלגות מאדם לאדם. (אצל כל אדם מתעוררות בעיות מפעם לפעם. גם אם הצרות נמצאות אצלך היום, מחר אולי יבקרו אדם אחר).

אֶנְתּוֹאָן אֵיתֵךְ לִגְ'תּוֹאָן אָגְבָּה.

לאחר שתראה את האם – תתחתן עם הבת. (על פי התנהגות המשפחה ובעיקר אם המשפחה – תוכל לדעת כיצד תיראה ותתנהג הבת בעתיד).

תַּעֲגֶסֶט פְּרָצ'ה אֵידִלִים.

סבלנות איננה פחד.

הַזֵּנְנָה דִּסְתָּה גוֹן לַגּוֹן נַצִּ'או.

שמחה ועצב הולכים יד ביד. (השמחה והעצב משלימים זה את זה. לעיתים מוביל העצב ולעיתים מובילה השמחה).

סָאוֹן יִמְתְּאוּקָאוּ בִּנְגִגְרוּ נָאו.

רק דרך שיחה ניתן להכיר בחוכמתו של אדם. (הרושם הראשוני מטעה לעיתים קרובות. ניתן לעמוד על טיבו של האדם רק לאחר שיחה מעמיקה עמו).

צִ'מֶה יִלְנִים בְּלַךְ אַתָּזֹן אָגֵר יִלְלַצ'או אֶלְנָה.

אל תתלונן על כך שאין לך נעליים – יש אנשים שאין להם רגל. (יש להודות על מה שיש לנו במקום להתלונן על מה שחסר).

קִנְנִנְתָּה יָלאו אָסֶת קְאָנְיָה גֵרִם אֶלה.

האש שנמצאת בביתכם נמצאת גם אצלנו. (נאמר על מנת להעניק תמיכה ולבטא הזדהות: הבעיה שעמה אתם מתמודדים – קיימת גם אצלנו).

יִלוּנִיתָנָה מְטָקִם בְּנִדְנֶת אֵיגְנִיוִם.

הנותן משקל לדעתם של אחרים לא ישיג את מבוקשו. (אם אדם מעוניין להשיג מטרה כלשהי, מוטב שלא יטריד עצמו באופן בו יפרשו הזולת את מעשיו).

Troubles skip over from one person to another. (Everyone has problems now and then. Even if trouble visits you today, tomorrow they may visit someone else).

After seeing the mother – marry the daughter. (Judging by the family's conduct, particularly of the mother in-law to be, you will be able to tell how the future bride will look and behave).

Patience is not to be equated with fear.

Happiness and sadness go hand in hand. (Happiness and sadness are complementary. Sometimes sadness takes the lead, and sometimes happiness).

It is only by was of conversation that a person's wisdom may be acknowledged. (First impressions are often misleading. You can judge people's nature only after a deep conversation with them).

Don't complain that you have no shoes – some people have no leg. (Be thankful for what you have instead of complaining about what you have not).

The fire burning in your house also blazes in ours. (This is said to provide support and express empathy: the problem you're facing – we face it too).

Giving weight to other people's opinions will not get you what you seek. (If you want to achieve something, you had better not concern yourself with the way others interpret your actions).

Adinkra

Adinkra symbols are abstract expressions of proverbs that carry specific message. These messages may be expressed in philosophical, allegorical or satirically to depict religious, social, or political concerns as well as stimulate reflection on issues in relation to beauty or morality.

The use of visual symbolism in the daily lives of the Akan (a group of dialects spoken by the people of Ghana and Ivory Coast that have cultural attributes in common) in fabric designing, wood carvings, paintings, clay work and metal work is believed to have originated somewhere in the 19th Century. Printing on cloth became a common practice especially to be worn at funerals, as Adinkra was interpreted then to mean goodbye. However, the Akan people place much value in these symbols and so use them in all their activities.

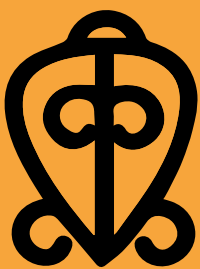
BI NKA BI

WAWA ABA

AKOBEN

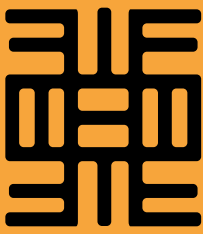
ODO NNYEW FIE KWAN

DENKYEM

DUAFE

NEA ONNIM

AKOMA

DWANNINI MMEN

GYE NYAME

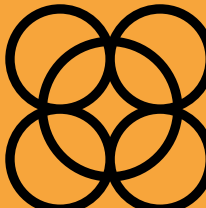
ADINKRAHENE

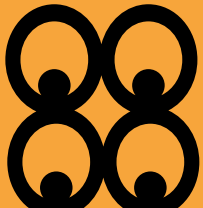
NTEASEE

AGYIN DAWURU

KUNTINKANTAN

MATE MASIE

OSIDAN

אָדינקרה

סמלי אדינקרה מהווים ביטויים מופשטים לאמרות הנושאות מסרים מוגדרים. ניתן להביע את המסרים הללו בשפה פילוסופית, אלגורית או סטירית, כדי לבטא נושאים דתיים, חברתיים או פוליטיים, או כדי לעורר מחשבה על שאלות הנוגעות ליופי או למוסר. השימוש בסמלים חזותיים בחיי היומיום של דוברי אָקאן (קבוצת ניבים שדוברים בני גאנה וחוף השנהב, שחולקים מאפייני תרבות במשותף) על גבי בדים, גילופי עץ, ציורים, ועבודות חמר ומתכת ראשיתו ככל הנראה במאה ה־19. הדפסי טקסטיל הפכו לנוהג נפוץ, ויועדו במיוחד ללוויות, כיוון שהאדינקה פירשוהו אותם כברכת פרידה. לעומתם, בני אקאן מייחסים לסמלים אלה חשיבות רבה, ועל כן הם משתמשים בהם בכל פעילויותיהם.

Ghana:
Adinkra Symbols and Sayings

גאנה:
סמלי ופתגמי אָדינקרה

Fihankra is an enclosed or secured compound house. It is a symbol of brotherhood, safety, completeness, and solidarity. Communal living among the Akans is the default. ‘It takes a village to raise a child’ is not just figuratively true but literally lived. The underlying concept is that safety and security come at a cost and every citizen must be raised and equipped to contribute to his quota. Further, this architecture ensures that there is interaction as people cannot go to and fro without encountering others. Members of the group can be carefully guarded. Besides, the safety in numbers works to the advantage of the household. You are unlikely to be attacked or robbed if you live in a traditional compound house – there’s always someone to come to your rescue. Neither will you go hungry if you a well-integrated member of society.

Twa n’asu.
Cast him across the river.
(In the olden days, the severest punishment for an offending member of society was banishment. The expression is to do that is to ostracize the person, publicly repudiating his action to deter others).

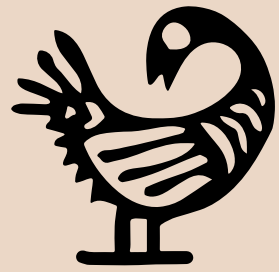
Gye Nyame: Except God
Meaning: No one has seen the beginning of all creations, nor will anyone live to see the end, except God. Symbolizes God’s omnipotence through the knowledge that people should not fear anything except for God. *Obiara ntumi nku me gye nyame Nobody can kill me except God.* This saying is used by many to further indicate the speaker’s trust in God for His protection from harm.

פיהאנקרה הוא מתחם מגורים סגור או מאובטח. הוא מסמל אחווה, בטחון, שלמות וסולידריות. חיים קיבוציים הם בררת המחדל בקרב בני האקאן. מימרתם ”צריך כפר שלם כדי לגדל ילד” נכונה לא רק במובן המושאל, אלא כמציאות חיים קונקרטית. הרעיון הבסיסי הוא שלבטחון ובטיחות יש מחיר, וכי יש לגדל ולהכשיר כל אזרח לתרום את חלקו. יתר על כן, ארכיטקטורה זו מבטיחה אינטראקציה חברתית מתמדת, כיוון שלא ניתן לצאת ולבוא בלי לפגוש באחרים. כך ניתן גם לשמור בקפידה על חברי הקבוצה. מלבד זאת, הביטחון שבמספרים פועל לטובת בית האב. קשה להניח שיתקפו אותך או ישדדו אותך אם אתה חי במתחם מסורתי – תמיד יהיה מי שיבוא לעזרך. אם אתה חלק בלתי נפרד מהקהילה, גם קשה להניח שתרעב ללחם.

היאורה תשליכוהו.
(בימים עברו, העונש החמור ביותר על הפרת כללי הקהילה היה גירוש. הגירוש התבטא בכך שהאדם נודה מהקהילה, לאחר שגינה בפומבי את מעשיו כדי להרתיע את זולתו).

גִּיָּה נִיאָמָה: אין מלבדו, או מלבד האלהים. פירוש: איש לא ראה את ראשית כל הבריאות, ואיש לא יחיה לראות את הקץ, מלבד האלוהים. עדות לכך שהאל הוא כל יכול היא הידיעה שאל לאדם לחשוש מדבר מלבדו.

איש לא יוכל להרגני מלבד האלוהים. רבים משתמשים בפתגם זה כדי לחדד את אמון הדובר באל, בזכות יכולתו להגן מפני כל.

Sankofa.
Go back and get it.
(The mythical bird flexing its neck, trying to reach the abandoned but precious egg. This signifies the diligence and effort required to pay due reverence to the past and give it its proper place in the current scheme of events.
That history has much to teach is not in question but the wisdom of this sentiment is even more pronounced in societies which have nothing more than an oral tradition to transmit their culture and values. Then, not only is history important, but also those who know it).

Tete wo bi ka, tete wo bi kyere.
It is only the fool who would not learn from experience.(Literally: 'Our forebears have something to tell us and teach us').

Se wo were fi na wosan kofa a yenkyiri.
It is not wrong to go back for that which you have forgotten.
(Africans must reach back into ancient history for traditions and customs that have been left behind

סאַנקוֹפּה.
חזור והבא את זה.
(הציפור המיתית המתאמצת לכופף את צווארה כדי להגיע לביצה יקרת הערך שנזנחה מאחור מסמלת את החריצות והמאמץ הנדרשים כדי להוקיר כראוי את העבר ולתת לו את מקומו הנאות במארג האירועים העכשווי. אין ספק שיש הרבה מה ללמוד מההסטוריה, אך תבונת הרגש הזה מתבטאת בצורה חזקה במיוחד בחברות שאין להן כל אמצעי מלבד מסורת שבע"פ להעביר את ערכיהן התרבותיים לדורות הבאים. על כן, לא רק שההסטוריה חשובה, אלא חשובים גם היודעים אותה).

רק טיפש לא לומד מנסיונו.
(בתרגום מילולי: "לאבותינו יש מה לומר לנו, יש להם מה ללמדנו").

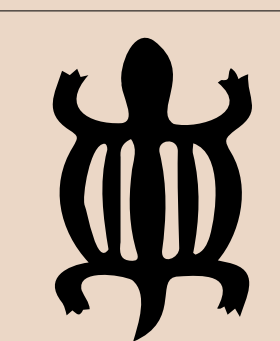
אין כל פסול בחזרה לאחור למה שכבר שכחת. (על האפריקאים להתחקות חזרה אל ימי קדמוניהם, וללמוד ממסורות ומנהגים שהותירו מאחור.

דוֹאַנְיִמְן, מילולית, "קרני השור", הוא ביטוי שפירושו שאפיו החזקים חייבים להיות ענווים. השור יילחם באומץ ביריביו אם יידרש לכך, אך גם יקבל על עצמו את דין השוחט בהתאם לצורך.

מילולית, "ילד שובר חלזון, אבל לא צב". ילד שובר את שריונו של חלזון אך לא את שריון הצב. כלומר, על ילדים לעשות דברים שמתאימים ילדים ולא כאלה שמתאימים למבוגרים. בתרבות האקאן אסור על ילדים בתכלית האיסור לאתגר מבוגרים בכל פעולה שהיא. על כן ילדים מצווים בזהירות בקשריהם עם המבוגרים, שמא מעשיהם לא יתפרשו כהלכה.

אוסראם
מילולית, פירוש המלה הוא "הירח", ומובנה המושאל הוא סבלנות והבנה. כמאמר הפתגם, "חולף זמן עד שהירח משלים את סיבובו מסביב לכדור הארץ". סמל לאהבה, נאמנות, והרמוניה. הסמל משקף את ההרמוניה המתקיימת בקשר בין גבר לאשה.

אוסראם נֶה נְסוֹרוֹמָה:
"הירח והכוכב".

Denkyem means 'crocodile.' It is a symbol of adaptability, cleverness.

Ɔdenkyem da nsuo mu nanso Ɔhome mframa.

The crocodile lives in water yet it breathes air. (One may attribute the adaptability of the reptile to himself, to his own adaptability and ingenuity coupled with formidability and mystery. The idea that it takes ingenuity to live in water but breathe air comes from the inability of humans to do that. Hence, the anthropomorphized crocodile becomes a symbol that embodies superhuman traits the user desires to communicate about himself).

Tumi te se Kosua.

Power is like an egg
Delicacy of political power
Fragility of democracy
Restraint

Tumi te se Kosua, woso mu den s, epae; ne se woauso mu yie nso a, efiri wo ns abo famu ma epae.

Power is as fragile as an egg, when held too tightly it might break, if it is held too loosely it might fall and break.
The egg is a very delicate item and the slightest knock can cause it to crack.
This symbol equates political power to the delicacy and fragility of the egg. It can easily slip out of control and like an egg with a cracked shell, there are dire consequences when power is beyond constraint

אֹסְרָאם התנין הוא סמל להסתגלות וחכמה.

התנין חי במים אך נושם אוויר. (ניתן לייחס את כושר הסתגלותו של הזוחל לעצמו, לסתגלנותו ותושייתו בשילוב עם מסתוריות פלאיו. הרעיון כי נדרשת תושיה כדי לחיות במים אך לנשום אוויר מקורו בכך שבני האדם אינם מסוגלים לכך. על כן הופך התנין המאונש סמל שמגלם תכונות על־אנושיות שהמשתמש מבקש לשדר בנוגע לעצמו).

הכוח הוא כמו ביצה
הכוח הפוליטי הוא עדין
שבריריות הדמוקרטיה
ריסון

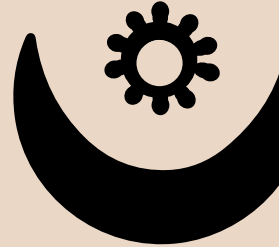
הכוח שברירי כביצה. שמחזיקים אותה חזק מדי, היא עלולה להישבר, אם מחזיקים אותה חלש מדי, היא עלולה ליפול ולהישבר.

הביצה עדינה מאד, ודי במכה קלה כדי לסגוד את קליפתה.
סמל זה מדמה את העוצמה הפוליטית לעדינותה ושבריריותה של הביצה. קל לה לצאת מכלל שליטה, וכמו ביצה שקליפתה נסדקה, ההשלכות של אבדן רסן שלטוני הרסניות.

Dwennimmen. Literally: 'ram's horns'. This symbolizes that even the strong have to be humble. A ram will courageously fight against its foes when prompted, but will submit to slaughter when necessary.

Abofra bo nnwa na ommo akyekyedee.
Literally: 'A child breaks a snail, not a tortoise'. A child breaks the shell of a snail and not that of a tortoise. Thus, children should do things that pertain to children and not things that pertain to adults. In Akan culture, it is a taboo for a child to challenge adults in any endeavour. Hence, children should take care when engaging with adults lest their actions be misunderstood.

Osram
'Osram' means 'the moon' and symbolizes patience and understanding. The proverb says: 'It takes the moon some time to go round the earth'.
Symbol of love, faithfulness, harmony. This symbol reflects the harmony that exists in the bonding between a man and a woman.

Osram ne nsoromma:
'The moon and the star'.

Pamela is a Kampala based artist. As a mixed media artist, Pamela is inspired by stories, materials and the process it takes to transform them into works of art. Most notable about her work is it's tactile and three-dimensional quality with richly layered textures exploring narratives on gender, identity, empowerment and self-awareness. Pamela uses her experiences as a springboard for exploring themes concerning the individual and their surroundings, both ecological and social. The subject matter/story determines what materials she works with. The materials help layer the stories in ways that represent the complexities of the human condition/s she is working with. Often times the work and the artist go through a process of rigorous and continuous experimentation, layering, working and re-working narratives to find new ways of (image) making.

Prayer to Adeke

Mixed media series

'Adeke' is an Ateso Goddess. The word itself means 'ruler', 'overseer', 'lord' and 'creator'. When Christianity came, it was co-opted to create 'Edeke' to make room for a male Judeo-Christian God.

In this work Adeke is co-opted to give face to mine/our own inner goddess who in my case I believe manifests through my keloid scars. Keloid happen when skin takes a long time to forget trauma and keeps healing creating hypertrophic scars that rise above the skin. The result is a firm, rubbery and sometimes shiny bump on the body. Each keloid is different from the other with a unique texture almost as if marking how unique and different each experience is – a living vessel of memory.

The work is layered in a mixture of texture (skin), colour (element), figures (people and deities) to explore the themes of memory, divinity and being.

פמלה היא אמנית שמתגוררת בקמפלה, אוגנדה, ועוסקת במדיה מעורבת. השראה לעבודותיה היא מחפשת בסיפורים, בחומרי גלם ובעצם התהליך הנדרש על מנת להפוך את אלו לעבודות אמנות. פמלה משתמשת בחוויותיה כזרז לחקר נושאים הקשורים לפרט ולסביבתו האקולוגית והחברתית, ואותן היא מעבירה לעבודותיה שהמשותף להן הוא היותן תלת־מימדיות, בעלות שכבות טקסטורה עשירות, ובאיכות טקסטילית גבוהה. השכבות הרבות חושפות בפני המתבונן נרטיבים של מגדר, זהות, העצמה ומודעות עצמית. נושא העבודה הוא שמכריע באילו חומרים תשתמש, ואלו מסייעים לה ליצור שכבות בצורה שמבטאת את מורכבות המצבים האנושיים בהם היא עוסקת. פמלה חשה לעיתים קרובות שהן היא והן העבודה עוברים תהליך של ניסוי מחמיר ומתמשך על ידי הוספת שכבות, עיבוד ועיבוד חוזר של נרטיבים, וזאת בכדי למצוא דרכים חדשות לבטא את יצירתה.

תפילה לאדקה

סדרה במדיה מעורבת

בני האיטסו (Iteso) שבאוגנדה האמינו בעבר באלה 'אדקה' (Adeke) שמשמעויות שמה הן "שליטה", "משגיחה", ו"בוראת". עם הגעת הנצרות, שונה שמה מנקבה לזכר, Edeke, כדי לשלב אותה במקורות היהודים-נוצרים.

אנו אדקה, אדקה היא אנו

לפני עידן המונותאיזם, אנשים האמינו כי האלוהות נמצאת בכל מקום בעולם – בטבע, בשמים, ביסודות, ברגשות, באנשים, בחיות וכו'. כדי לפתוח צוהר ולהגיע קרוב לאלוהי פותחו טקסים ומנהגים מגוונים. לא היה צורך להרחיק כדי למצוא את הרכיבים בהם השתמשו כדי לנסות לגעת באלוהי, אלו נמצאים סביבנו בעולם הטבע שכן הטבע הוא חלק מאיתנו. כולנו בעצם חלק מהסיפור האלוהי/תודעת האל. אנו עצמינו מהווים מקדשים לאלה אדקה.

Atapoyet (Revelations)

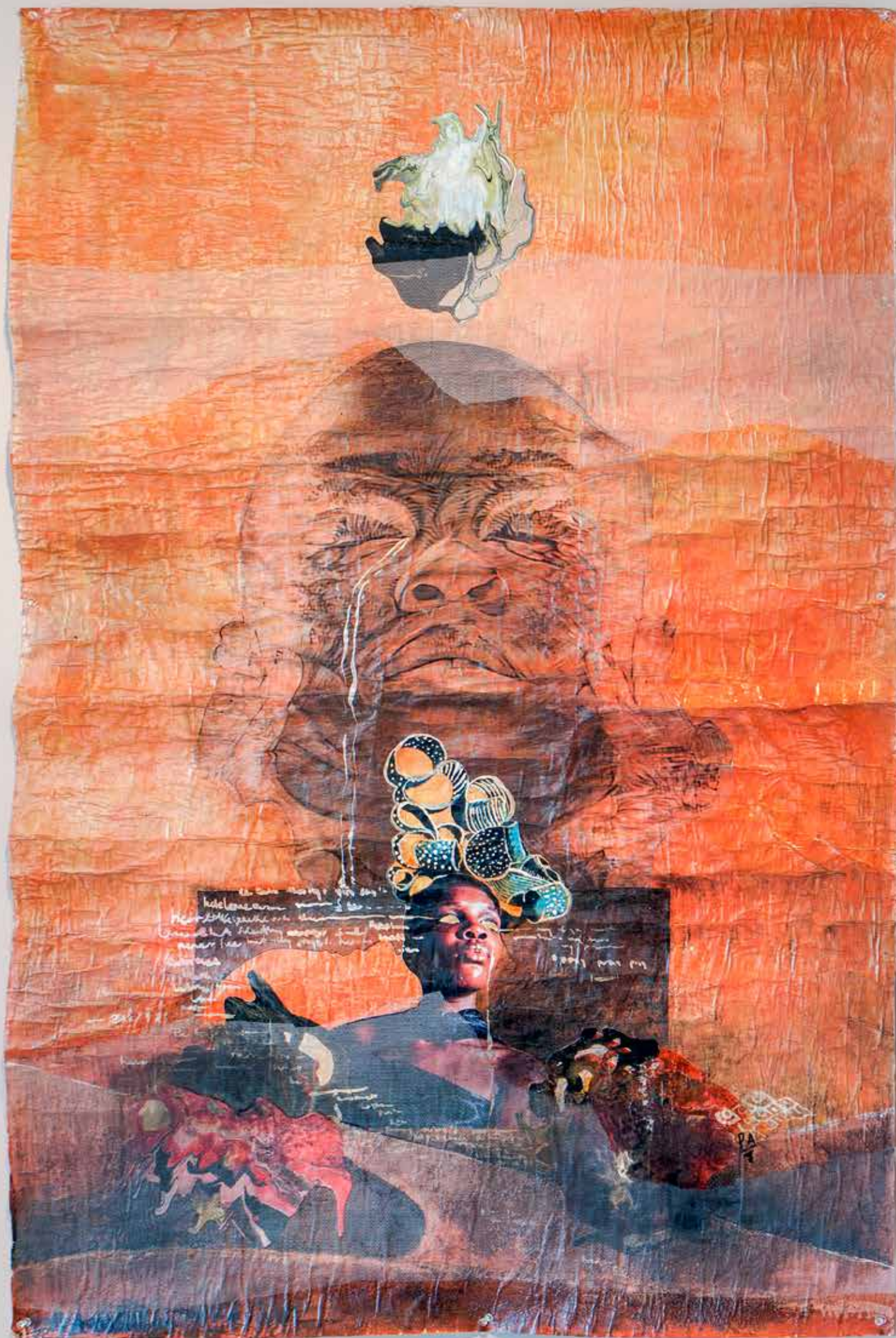
Everything around us contains memory. Memory of those that were here before us and the promise of what we might become. As children of the universe everyone and everything is either a descendant or ancestors and contributes to the vast knowledge of that we know or are yet to discover.

86 x 133 cm

אָטפּוֹיֵט (גילויים)

כל דבר מסביבנו מכיל זיכרון. זיכרון של אלו שהיו כאן לפנינו וההבטחה למה שיהיה מאתנו. כילדים של היקום כל אחד וכל דבר תורם לידע הנרחב של מה שידוע ומה שעוד יתגלה.

86 x 133 ס"מ

Ebuwut Edou (The rain is coming)

Ebuwut Edou is the first work in the series called *Prayer to Adeke*.

Adeke is an Ateso Goddess. The word itself is means ruler, overseer, lord and creator.

Ebuwut Edou denotes the coming of the wet season that signifies the beginning of growth and newness. A collaboration with the divine to bring forth new life.

237 × 133 cm

אָבִי־וּוּט אָדוּ בֵּא גֶשֶׁם

אָבִי־וּוּט אָדוּ היא היצירה הראשונה בסדרה המכונה "תפילה לאדקה".

אָדְקָה היא אלה של בני אָטְסוֹ. המלה עצמה פירושה שליט, משגיח, אדון ובורא. אָבִי־וּוּט אָדוּ הן המלים המבשרות את בואה של העונה הגשומה, המציינת את ראשית הצמיחה וההתחדשות. שיתוף פעולה עם האלוהות כדי להביא חיים חדשים לעולם.

133 × 237 ס"מ

פמלה

בעבודה זו Adeke מעניקה פנים לאֵלָה שבנו, ובמקרה של גופי, האלה באה לידי ביטוי בצלקות הקלואיד שעליו.

קלואיד נוצר כשלעור דרוש זמן רב כדי לשכוח טראומה והוא מייצר צלקות מעובות שבולטות מעל פני העור.

התוצאה היא בליטה נוקשה וצמיגה שלעיתים מבריקה על הגוף. כל אחת ואחת מצלקות הקלואיד על גופי שונה ובעלת טקסטורה ייחודית, כאילו מציינת את ייחודה ושונותה של כל חוויה – כעין כלי זיכרון חי.

אדקה היא אני

צלקות הקלואידים בולטות בעיקר בקרב אנשים בעלי צבע עור כהה, ומוצאי, ממשיכה ואומרת פמלה, הוא מהאנשים הכהים בעולם. צבע העור השחור מקורו בחומר שנקרא מלנין ובו פחמן שסביבו מורכבת מולקולה. המדע כבר הוכיח שפחמן הוא לא רק חומר נפוץ ביקום, הוא למעשה אבן הבנייה של היקום. העור שלי הוא בעצם נוף שלם על כדור הלכת שהוא גופי. מה שנמצא בתוכי נמצא גם ביקום ממנו נבעה אדקה.

העבודה נעשתה כשילוב של שכבות טקסטורה (העור), צבע (מרכיב) דמויות (אנשים, אלים) שיחדיו חוקרים נושאים של זיכרון, אלוהות וקיום.

We are Adeke. Adeke is us.

Prior to monotheism, humans believed the divine was everywhere in the natural world; in nature, the sky, the elements, feelings, humans, animals etc. Rituals and practices were developed to create portals on how to reach/ access the divine. The ingredients used to create these portals are around us in nature, and nature is part of us. We are all part of this divine story/god consciousness. We are temples to Adeke.

Adeke is me

Keloids usually found in people with darker skin and I happen to come from the darkest people on earth. Skin colour comes from a chemical called melanin which contains carbon the organising molecule of melanin. Science tells us that carbon is abundant in the universe. It is the building block of the universe. My skin is a whole landscape on a planet that is my body. What is in me, is also out there in the universe from which Adeke steams from.

Photo: Noam Friedman
Poems: Chris Msosa

צילום: נועם פרידמן
שירה: כריס מסוסה

*Even at such a dreadful time I am still a pet
They only think of me if i belong to them
If i am lucky the scraps of mouldy bread
And bare bones will find my dirty plate*

*I am nothing more but a dog
Guarding their pride and also protecting their hide
They once upon a time loved me
And also once did the thought cross my mind*

*I have learnt the deal of living
When you are served with humanity on your plate*

*It is wild, and treacherous
A road.*

*Ngakhale mu nthawi yo Sawutsa chonchi ndidakali chiweto
Amangoganiza za ine ngati ndili wawo*

*Ngati ndili ndi mwayi zidutswa za mkate wa nkhungu
Ndi mafupa opanda kanthu zimafikila mbale yanga*

*Sindine china koma galu
Woteteza kunyada kwawo komanso
Kuteteza chikopa chawo*

*Iwowa nthawi ina kale ankandikonda
Komanso nthawi ina
Zinandifikilaponso mu maganizo anga*

*Nda phunzira za mayo
Wotumikiridwa ndi anthu pa mbale yako*

*Ndi za kunthengo, komanso za wodedeluka
Msewu.*

Embrace

*Our eternal dance is an immobility
Slipping into a sleeping dance*

*We are hughes being watched
By subtle human eyes*

*Who have planted within us
The spirits of their heros and gods.*

*So much is truth,
What you see here.*

*We are surrounded
by these two things.*

*There is as much darkness
as there is light*

*And no.
No country in between.*

Chambiri ndi chilungamo mukuchiona pano.

Tazungulilidwa ndi zinthu ziwiri izi.

Pali mdima chimodzimodzi kuwala

*Ndipo ayi.
Popanda dziko pakati.*

№ 16

Proverbs

October 2021 – April 2022

Curator: Idit Toledano
Exhibition design and installation: Esh-Binimov
Catalogue design: Sylph Editions Design, London
Photography: Leonid Padrul Kwitkowski Art
Print: Zone Graphics, UK

The African Studies Gallery
Alrov Tower, floor 22
46 Rothschild Boulevard
Tel Aviv 66883
T: +972 3 729 2100
www.africanstudiesgallery.org

